

## Κείμενο 1

### Οι νέοι δίπλα στην τρίτη ηλικία (5556)

Το 1990 ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) ανακήρυξε την 1η Οκτωβρίου ως την Παγκόσμια Ημέρα των Ηλικιωμένων και ένα χρόνο αργότερα όρισε πέντε βασικές αρχές για τους ηλικιωμένους, οι οποίες στοχεύουν στο να διασφαλίσουν ότι θα δοθεί προτεραιότητα στην τρίτη ηλικία από όλες τις κυβερνήσεις του κόσμου. Αυτές οι αρχές είναι η ανεξαρτησία, η συμμετοχή των ηλικιωμένων στα κοινά, η δυνατότητα εκπλήρωσης των προσωπικών στόχων, η φροντίδα και η **αξιοπρέπεια**. Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας κρίνεται μεταξύ άλλων από τη στάση της απέναντι στην τρίτη ηλικία. Παρότι η οικογένεια αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς στην Ελλάδα, οι αριθμοί από έρευνες παρουσιάζουν μια ιδιαίτερα θλιβερή εικόνα: ένας στους τρεις ηλικιωμένους, δηλαδή 1.000.000 συνάνθρωποί μας, υποφέρουν από μοναξιά.

Εμείς, και κυρίως οι νέοι, έχουμε βαθιά υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε με **σεβασμό** και πραγματική βούληση τα προβλήματα των συνανθρώπων μας της τρίτης ηλικίας και να τους βοηθήσουμε στη διασφάλιση μιας αξιοπρεπούς καθημερινότητας. Οφείλουμε λοιπόν να τους προσφέρουμε την ανεξαρτησία, την αυτοεκτίμηση και τις δυνατότητες για αξιοπρεπή διαβίωση και συμμετοχή στην κοινωνία, παρέχοντας υψηλές υπηρεσίες υγείας και φροντίδας. Οφείλουμε να είμαστε στο πλευρό τους, για όσα μας έχουν προσφέρει απλόχερα, γιατί έχουν συμβάλει σημαντικά στο να διαμορφώσουμε τους χαρακτήρες μας και να γίνουμε **χρήσιμοι** άνθρωποι στην κοινωνία. Έτσι, όχι μόνο θα νοηματοδοτηθεί η διακήρυξη του ΟΗΕ, αλλά και θα έχουμε κάνει το προσωπικό μας καθήκον απέναντι στην τρίτη ηλικία.

Α. Σιώκας - Γ. Κρικρής, από την ηλ. εφ. *Μοσχάτο*  
*Τάρος.gr*, 29.4.2014 (διασκευή).

## Κείμενο 2

### Η κοινωνικοποίηση της τρίτης ηλικίας

Ας πάρουμε την περίπτωση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας. Οι περισσότεροι άνθρωποι σε αυτήν την ηλικία ίσως έχουν για πρώτη φορά στη ζωή τους αρκετό ελεύθερο χρόνο, για να τον χρησιμοποιήσουν, όπως επιθυμούν. Θα μπορούσαν, όμως, όλοι να περάσουν ευχάριστα τον χρόνο τους σε μια πλατεία; Σίγουρα κάποιοι και κάποιες το κάνουν. Μάλλον όσοι και όσες έχουν ήδη ένα κύκλο γνωστών βρίσκονται μεταξύ τους στις πλατείες. Κάποιος παππούς όμως ή κάποια γιαγιά που δεν έχει έναν τέτοιο κύκλο, πόσο εύκολο είναι να κοινωνικοποιηθεί σε μια πλατεία, να γνωρίσει άλλους ανθρώπους και να αναπτύξει σχέσεις φιλίας;

Η Πολιτεία θα μπορούσε να συμβάλει ώστε να ξεπεραστεί η αμηχανία από

έναν παππού ή μια γιαγιά που δεν έχει πολλούς γνωστούς ή φίλους στη γειτονιά του, να έχει ένα λόγο να πάει στην κοντινή πλατεία του σπιτιού του και έτσι να κοινωνικοποιηθεί. Όπως οι Λέσχες Φιλίας των Δήμων προσφέρουν παραπάνω από έναν καφέ ή τάβλι, λόγω των προγραμμάτων (γυμναστικής, αυτοάμυνας, διατροφολογίας, ομάδες συζητήσεων, εποχιακές εκδηλώσεις κ.ά), που καθημερινά παρακολουθούν όσοι ηλικιωμένοι είναι μέλη, έτσι και οι πλατείες θα μπορούσαν να μετατραπούν κατά καιρούς σε υπαίθριες λέσχες φιλίας, προσφέροντας στους κατοίκους κάτι παραπάνω από μια βόλτα.

Παρόλο που όλα τα παραπάνω προφανώς δεν μπορούν να αντιστρέψουν εντελώς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία τους ηλικιωμένους, τους οποίους στην ουσία οδηγεί σε κοινωνικό αποκλεισμό, ωστόσο, θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση της θέσης τους στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις. Αφιερώνοντας κάποιες μέρες του χρόνου τις πλατείες μας στους ηλικιωμένους επιστούμε την **προσοχή** και στους νεότερους πως η πόλη δεν ανήκει μόνο στα νιάτα, αλλά οφείλουμε να την κάνουμε **φιλόξενη** και για την τρίτη ηλικία.

Έ. Κοσκώση, από την ηλεκτρονική εφημερίδα *Oikopress*, 23. 1. 2013

## ΘΕΜΑΤΑ

**A1.** Ποιες προτροπές διατυπώνουν οι συγγραφείς των παραπάνω κειμένων προς τους πολίτες και την Πολιτεία; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

**A2.** Ποια είναι η συλλογιστική πορεία (επαγωγική ή παραγωγική) που ακολουθεί η συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο (*Ας πάρουμε...φιλίας;*) του δεύτερου κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 10)

**B1.** Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **αξιοπρέπεια, σεβασμό, χρήσιμοι, προσοχή, φιλόξενη.**

(μονάδες 10)

**B2.a.** Να δώσετε έναν δικό σας κυριολεκτικό/δηλωτικό τίτλο στο πρώτο κείμενο.

(μονάδες 5)

**β.** Να δώσετε έναν δικό σας μεταφορικό/συνυποδηλωτικό τίτλο στο δεύτερο κείμενο.

(μονάδες 10)

## ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

**A.1** Στο πρώτο κείμενο οι συγγραφείς προτρέπουν τους νέους πολίτες να σέβονται τους ηλικιωμένους, οι οποίοι συνέβαλαν στη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους και να τους προσφέρουν την απαραίτητη βοήθεια, ώστε να μπορούν να ζουν τη ζωή τους με αξιοπρέπεια και ανεξαρτησία προσφέροντάς τους παροχές υγείας και προσωπικής μέριμνας. Παράλληλα, στο δεύτερο κείμενο, συμβουλεύουν την Πολιτεία να βοηθήσει τους ηλικιωμένους που δεν έχουν φίλους να κοινωνικοποιηθούν, δημιουργώντας «λέσχες φιλίας» ή διάφορα άλλα προγράμματα κοινωνικής προσαρμογής, αξιοποιώντας τις γύρω πλατείες.

**A.2** Η συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο του δευτέρου κειμένου ακολουθεί παραγωγική συλλογιστική πορεία. Ξεκινάει το συλλογισμό της από μία γενική θέση, καθώς αναφέρεται στο θέμα των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας και οδηγείται σε πιο ειδική σκέψη, στο ερώτημα αν είναι εύκολο για κάποιον ηλικιωμένο που δεν έχει κύκλο φίλων να κοινωνικοποιηθεί ομαλά ή να αναπτύξει σχέσεις φιλίας.

**B.1** Το βασικότερο πρόβλημα των ηλικιωμένων σήμερα είναι η έλλειψη **σεβασμού** των νέων **προς** τους μεγαλύτερους με αποτέλεσμα αυτοί να χάνουν την **αξιοπρέπιά** τους διότι δε νιώθουν **χρήσιμοι** πια. Θα πρέπει, λοιπόν, να έχουν πιο **φιλόξενη** συμπεριφορά γιατί αξίζουν την **προσοχή** όλων μας, αφού αυτοί είναι οι άνθρωποι που μας μεγάλωσαν και συνέβαλαν στη διάπλαση του χαρακτήρα μας.

**B.2 α.** «Οι υποχρεώσεις των νέων απέναντι στους ηλικιωμένους.»

**β.** «Όλοι μαζί στον πόλεμο κατά της απομόνωσης των ηλικιωμένων.»

## **Κείμενο 1**

### **Οι νέοι δίπλα στην τρίτη ηλικία (5558)**

Το 1990 ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) ανακήρυξε την 1η Οκτωβρίου ως την Παγκόσμια Ημέρα των Ηλικιωμένων και ένα χρόνο αργότερα όρισε πέντε βασικές αρχές για τους ηλικιωμένους, οι οποίες στοχεύουν στο να διασφαλίσουν ότι θα δοθεί προτεραιότητα στην τρίτη ηλικία από όλες τις κυβερνήσεις του κόσμου. Αυτές οι αρχές είναι η ανεξαρτησία, η συμμετοχή των ηλικιωμένων στα κοινά, η δυνατότητα εκπλήρωσης των προσωπικών στόχων, η φροντίδα και η αξιοπρέπεια. Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας κρίνεται μεταξύ άλλων από τη στάση της απέναντι στην τρίτη ηλικία. Παρότι η οικογένεια αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς στην Ελλάδα, οι αριθμοί από έρευνες παρουσιάζουν μια ιδιαίτερα θλιβερή εικόνα: ένας στους τρεις ηλικιωμένους, δηλαδή 1.000.000 συνάνθρωποί μας, υποφέρουν από μοναξιά.

Εμείς, και κυρίως οι νέοι, έχουμε βαθιά υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε με σεβασμό και πραγματική βούληση τα προβλήματα των συνανθρώπων μας της τρίτης ηλικίας και να τους βοηθήσουμε στη διασφάλιση μιας αξιοπρεπούς καθημερινότητας. Οφείλουμε λοιπόν να τους προσφέρουμε την ανεξαρτησία, την αυτοεκτίμηση και τις δυνατότητες για αξιοπρεπή διαβίωση και συμμετοχή στην κοινωνία, παρέχοντας υψηλές υπηρεσίες υγείας και φροντίδας. Οφείλουμε να είμαστε στο πλευρό τους, για όσα μας έχουν προσφέρει απλόχερα, γιατί έχουν συμβάλει σημαντικά στο να διαμορφώσουμε τους χαρακτήρες μας και να γίνουμε χρήσιμοι άνθρωποι στην κοινωνία. Έτσι, όχι μόνο θα νοηματοδοτηθεί η διακήρυξη του ΟΗΕ, αλλά και θα έχουμε κάνει το προσωπικό μας καθήκον απέναντι στην τρίτη ηλικία.

A. Σιώκας - Γ. Κρικρής, από την ηλ. εφ. *Μοσχάτο Ταύρος.gr*, 29.4.2014 (διασκευή).

## **Κείμενο 2 Η κοινωνικοποίηση της τρίτης ηλικίας**

Ας πάρουμε την περίπτωση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας. Οι περισσότεροι άνθρωποι σε αυτήν την ηλικία ίσως έχουν για πρώτη φορά στη ζωή τους αρκετό ελεύθερο χρόνο, για να τον χρησιμοποιήσουν, όπως επιθυμούν. Θα μπορούσαν, όμως, όλοι να περάσουν ευχάριστα τον χρόνο τους σε μια πλατεία; Σίγουρα κάποιοι και κάποιες το κάνουν. Μάλλον όσοι και όσες έχουν ήδη ένα κύκλο γνωστών βρίσκονται μεταξύ τους στις πλατείες. Κάποιος παππούς όμως ή κάποια γιαγιά που δεν έχει έναν τέτοιο κύκλο, πόσο εύκολο είναι να κοινωνικοποιηθεί σε μια πλατεία, να γνωρίσει άλλους ανθρώπους και να αναπτύξει σχέσεις φιλίας;

Η Πολιτεία θα μπορούσε να συμβάλει ώστε να ξεπεραστεί η αμηχανία από έναν παππού ή μια γιαγιά που δεν έχει πολλούς γνωστούς ή φίλους στη γειτονιά του,

να έχει ένα λόγο να πάει στην κοντινή πλατεία του σπιτιού του και έτσι να κοινωνικοποιηθεί. Όπως οι Λέσχες Φιλίας των Δήμων προσφέρουν παραπάνω από έναν καφέ ή τάβλι, λόγω των προγραμμάτων (γυμναστικής, αυτοάμυνας, διατροφολογίας, ομάδες συζητήσεων, εποχιακές εκδηλώσεις κ.ά), που καθημερινά παρακολουθούν όσοι ηλικιωμένοι είναι μέλη, έτσι και οι πλατείες θα μπορούσαν να μετατραπούν κατά καιρούς σε υπαίθριες λέσχες φιλίας, προσφέροντας στους κατοίκους κάτι παραπάνω από μια βόλτα.

Παρόλο που όλα τα παραπάνω προφανώς δεν μπορούν να αντιστρέψουν εντελώς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία τους ηλικιωμένους, τους οποίους στην ουσία οδηγεί σε κοινωνικό αποκλεισμό, ωστόσο, θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση της θέσης τους στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις. Αφιερώνοντας κάποιες μέρες του χρόνου τις πλατείες μας στους ηλικιωμένους εφιστούμε την προσοχή και στους νεότερους πως η πόλη δεν ανήκει μόνο στα νιάτα, αλλά οφείλουμε να την κάνουμε φιλόξενη και για την τρίτη ηλικία.

Ε. Κοσκώση, από την ηλεκτρονική εφημερίδα *Oikopress*, 23. 1. 2013

## ΘΕΜΑΤΑ

**A1.** Ποιες ενέργειες, σύμφωνα με τους συγγραφείς των δύο κειμένων, θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση της θέσης των ηλικιωμένων; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

**A2.** Να δώσετε από ένα πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο και των δύο κειμένων.

(μονάδες 10)

**B1.** «Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας κρίνεται μεταξύ άλλων από τη στάση των μελών της απέναντι στην τρίτη ηλικία».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μια παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

**B2.** Σε ποιες από τις ακόλουθες φράσεις/προτάσεις των κειμένων η γλώσσα χρησιμοποιείται κυριολεκτικά/δηλωτικά και σε ποιες μεταφορικά/συνυποδηλωτικά;

1. «είμαστε στο πλευρό τους»
2. «κύκλο γνωστών»
3. «σύγχρονη κοινωνία»

(μονάδες 15)

## ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

**A.1** Σύμφωνα με τους συγγραφείς του πρώτου κειμένου, οι νέοι οφείλουν να σέβονται τους ηλικιωμένους, προσφέροντάς τους ανεξαρτησία και αυτοσεβασμό, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ζουν με αξιοπρέπεια και παρέχοντάς τους υπηρεσίες φροντίδας και μέριμνας. Από την άλλη, η πολιτεία, σύμφωνα με τη συγγραφέα του δεύτερου κειμένου, είναι αναγκαίο να συμβάλλει στην καταπολέμηση της μοναξιάς των ηλικιωμένων ανθρώπων που δεν έχουν κύκλο γνωριμιών, αξιοποιώντας τις πλατείες που συχνάζουν και μετατρέποντάς τες σε υπαίθριες «λέσχες φιλίας».

### A.2

#### Κείμενο 1.

1<sup>η</sup> §: Οι αρχές προστασίας των δικαιωμάτων της τρίτης ηλικίας και η ελληνική πραγματικότητα.

2<sup>η</sup> §: Προτροπή στους νέους για προσοχή και φροντίδα στους ηλικιωμένους.

#### Κείμενο 2.

1<sup>η</sup> §: Τα προβλήματα κοινωνικοποίησης των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας.

2<sup>η</sup> §: Ο ρόλος της πολιτείας στο πρόβλημα απομόνωσης των ηλικιωμένων.

3<sup>η</sup> §: Η προστασία των ηλικιωμένων είναι ευθύνη όλων.

**B.1** Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας κρίνεται, μεταξύ άλλων, από τη στάση των μελών της απέναντι στην τρίτη ηλικία. Και τούτο, διότι μία κοινωνία που απομονώνει τα μέλη της, όταν αυτή θεωρεί ότι δεν είναι χρήσιμα πια, σίγουρα δε μπορεί να θεωρηθεί προηγμένη. Αντίθετα, η αξιοποίηση αυτών των ανθρώπων, ο σεβασμός και η κοινωνική μέριμνα προς αυτούς, αποτελεί δείγμα πολιτισμού και ύπαρξης ηθικών αξιών.

**B.21.** Η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά/ συνυποδηλωτικά.

2. Η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά/ συνυποδηλωτικά.

3. Η γλώσσα χρησιμοποιείται κυριολεκτικά /δηλωτικά.

## Κείμενο 1

### Οι νέοι δίπλα στην τρίτη ηλικία (5564)

Το 1990 ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) ανακήρυξε την 1η Οκτωβρίου ως την Παγκόσμια Ημέρα των Ηλικιωμένων και ένα χρόνο αργότερα όρισε πέντε βασικές αρχές για τους ηλικιωμένους, οι οποίες στοχεύουν στο να διασφαλίσουν ότι θα δοθεί προτεραιότητα στην τρίτη ηλικία από όλες τις κυβερνήσεις του κόσμου. Αυτές οι αρχές είναι η ανεξαρτησία, η συμμετοχή των ηλικιωμένων στα κοινά, η δυνατότητα εκπλήρωσης των προσωπικών στόχων, η φροντίδα και η **αξιοπρέπεια**. Ο πολιτισμός μιας κοινωνίας κρίνεται μεταξύ άλλων από τη στάση της απέναντι στην τρίτη ηλικία. Παρότι η οικογένεια αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους θεσμούς στην Ελλάδα, οι αριθμοί από έρευνες παρουσιάζουν μια ιδιαίτερα θλιβερή εικόνα: ένας στους τρεις ηλικιωμένους, δηλαδή 1.000.000 συνάνθρωποί μας, υποφέρουν από μοναξιά.

Εμείς, και κυρίως οι νέοι, έχουμε βαθιά υποχρέωση να αντιμετωπίσουμε με **σεβασμό** και πραγματική βούληση τα προβλήματα των συνανθρώπων μας της τρίτης ηλικίας και να τους βοηθήσουμε στη διασφάλιση μιας αξιοπρεπούς καθημερινότητας. Οφείλουμε λοιπόν να τους προσφέρουμε την ανεξαρτησία, την αυτοεκτίμηση και τις δυνατότητες για αξιοπρεπή διαβίωση και συμμετοχή στην κοινωνία, παρέχοντας υψηλές υπηρεσίες υγείας και φροντίδας. Οφείλουμε να είμαστε στο πλευρό τους, για όσα μας έχουν προσφέρει απλόχερα, γιατί έχουν συμβάλει σημαντικά στο να διαμορφώσουμε τους χαρακτήρες μας και να γίνουμε **χρήσιμοι** άνθρωποι στην κοινωνία. Έτσι, όχι μόνο θα νοηματοδοτηθεί η διακήρυξη του ΟΗΕ, αλλά και θα έχουμε κάνει το προσωπικό μας καθήκον απέναντι στην τρίτη ηλικία.

Α. Σιώκας - Γ. Κρικρής, από την ηλ. εφ. *Μοσχάτο*  
*Τάβρος.gr*, 29.4.2014 (διασκευή).

## Κείμενο 2 Η κοινωνικοποίηση της τρίτης ηλικίας

Ας πάρουμε την περίπτωση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας. Οι περισσότεροι άνθρωποι σε αυτήν την ηλικία ίσως έχουν για πρώτη φορά στη ζωή τους αρκετό ελεύθερο χρόνο, για να τον χρησιμοποιήσουν, όπως επιθυμούν. Θα μπορούσαν, όμως, όλοι να περάσουν ευχάριστα τον χρόνο τους σε μια πλατεία; Σίγουρα κάποιοι και κάποιες το κάνουν. Μάλλον όσοι και όσες έχουν ήδη ένα κύκλο γνωστών βρίσκονται μεταξύ τους στις πλατείες. Κάποιος παππούς όμως ή κάποια γιαγιά που δεν έχει έναν τέτοιο κύκλο, πόσο εύκολο είναι να κοινωνικοποιηθεί σε μια πλατεία, να γνωρίσει άλλους ανθρώπους και να αναπτύξει σχέσεις φιλίας;

Η Πολιτεία θα μπορούσε να συμβάλει ώστε να ξεπεραστεί η αμηχανία από έναν παππού ή μιας γιαγιάς που δεν έχει πολλούς γνωστούς ή φίλους στη γειτονιά του, να έχει ένα λόγο να πάει στην κοντινή πλατεία του σπιτιού του και έτσι να

κοινωνικοποιηθεί. Όπως οι Λέσχες Φιλίας των Δήμων προσφέρουν παραπάνω από έναν καφέ ή τάβλι, λόγω των προγραμμάτων (γυμναστικής, αυτοάμυνας, διατροφολογίας, ομάδες συζητήσεων, εποχιακές εκδηλώσεις κ.ά), που καθημερινά παρακολουθούν όσοι ηλικιωμένοι είναι μέλη, έτσι και οι πλατείες θα μπορούσαν να μετατραπούν κατά καιρούς σε υπαίθριες λέσχες φιλίας, προσφέροντας στους κατοίκους κάτι παραπάνω από μια βόλτα.

Παρόλο που όλα τα παραπάνω προφανώς δεν μπορούν να αντιστρέψουν εντελώς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία τους ηλικιωμένους, τους οποίους στην ουσία οδηγεί σε κοινωνικό αποκλεισμό, ωστόσο, θα μπορούσαν να συντελέσουν στη βελτίωση της θέσης τους στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις. Αφιερώνοντας κάποιες μέρες του χρόνου τις πλατείες μας στους ηλικιωμένους εφιστούμε την **προσοχή** και στους νεότερους πως η πόλη δεν ανήκει μόνο στα νιάτα, αλλά οφείλουμε να την κάνουμε **φιλόξενη** και για την τρίτη ηλικία.

Έ. Κοσκώση, από την ηλεκτρονική εφημερίδα *Oikopress*, 23. 1. 2013

## **ΘΕΜΑΤΑ**

**A1.** Πώς αντιμετωπίζουν οι συγγραφείς των παραπάνω κειμένων τους ηλικιωμένους. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (60-80 λέξεις)

**(μονάδες 15)**

**A2.** Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (*Εμείς ...ηλικία*) του πρώτου κειμένου;

**(μονάδες 10)**

**B1.** Να δημιουργήσετε από μία πρόταση με κάθε αντώνυμο των παρακάτω λέξεων των κειμένων με **έντονη γραφή: αξιοπρέπεια, σεβασμό, χρήσιμοι, προσοχή, φιλόξενη.**

**(μονάδες 10)**

**B2.a.** Να επισημάνετε δύο λέξεις ή φράσεις του πρώτου κειμένου με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία.

**(μονάδες 10)**

**β.** Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους στο κείμενο.

**(μονάδες 5)**



## ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

**A.1** Οι συγγραφείς των δύο κειμένων αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας όπως και όλους τους υπόλοιπους. Η σωματική φθορά των ανθρώπων αυτών τους καθιστά πιο αδύναμους, όχι όμως ανενεργούς πολίτες που αδυνατούν να συμβάλλουν στην πρόοδο. Γι' αυτό, προτρέπουν τους νέους αλλά και την πολιτεία να τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματά τους, διότι πρόκειται για τους ίδιους ανθρώπους που μάς μεγάλωσαν και συνέβαλαν στη διαμόρφωση του χαρακτήρα μας.

**A.2 Θεματική περίοδος:** «Εμείς, και κυρίως...αξιοπρεπούς καθημερινότητας.»

**Λεπτομέρειες:** «Οφείλουμε λοιπόν ...άνθρωποι στην κοινωνία.»

**Κατακλείδα:** «Έτσι, όχι μόνο...στην τρίτη ηλικία.»

### B.1

- Τα κουτσομπολιά και οι χλευασμοί είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα **αναξιοπρέπειας**. (αναξιοπρέπεια ≠ αξιοπρέπεια)
- Οι συζητήσεις την ώρα τέλεσης των θρησκευτικών μυστηρίων αποτελούν **ασέβεια** προς τον Θεό. (ασέβεια ≠ σεβασμός)
- Οι φίλοι του, συχνά, τον αποκαλούν **άχρηστο** γιατί αδιαφορεί προκλητικά για την επαγγελματική του αποκατάσταση. (άχρηστος ≠ χρήσιμος)
- Οι κάτοικοι της Ικαρίας, επειδή δεν επιθυμούν τουρίστες στο νησί τους, έχουν τη φήμη **αφιλόξενων** ανθρώπων. (αφιλόξενη ≠ φιλόξενη)

**B.2 α.** «βαθιά υποχρέωση», «είμαστε στο πλευρό τους»

**β.** Η χρήση μεταφορικών εκφράσεων στο κείμενο στοχεύει, όχι μόνο να τέρψει και να προκαλέσει αισθητική συγκίνηση, αλλά και να προσδώσει ζωντάνια και παραστατικότητα στη διήγηση. Με την πρώτη μεταφορά («βαθιά υποχρέωση») υπογραμμίζεται η αναγκαιότητα, για υποχρέωση όλων, να βοηθήσουμε τα άτομα της τρίτης ηλικίας. Με τη δεύτερη μεταφορά («είμαστε στο πλευρό τους») τονίζεται η υποχρέωση των νέων να προσέξουν τους ηλικιωμένους.